

دانشكده مهندسي كامپيوتر

استاد درس: دکتر دیانت بهار ۱۴۰۰

تمرین ۸ درس شبکههای تلفن همراه

تمرین ۸

پریسا یلسوار شماره دانشجویی: ۹۶۵۲۲۰۸۷

فهرست مطالب

۴	فناوری OFDM و مفاهیم آن	١
۴	۱.۱ توسعه OFDM	
۶	۲.۱ انتقال اطلاعات توسط OFDM	
۶	۳.۱ ویژگی های کلیدی OFDM	
v	اتفاقاتی که در رابطه با موج(فرکانس) در بحث $5\mathrm{G}$ رخ داده است	۲
Y	۱.۲ مبانی طراحی موج 5G	
٩	۲.۲ کاندیدهای شکل موج 5G	
١,	50 do 16 WY	

		•
Λ	ين	ىمر

درس شبکههای تلفن همراه

فهرست تصاوير

۵								ف	نتل	مخ	ی	ماء	، ر	شيوه قديمي انتخاب سيگنال بين بين كانال	1
۵														مفهوم ابتدایی OFDM	۲
۶														فاصلهٰ محافظ در سگینال های OFDM	٣
Y														نیازمندی های 5G	۴
٨														مشکل PAPR در طرح های چند حامل	۵
٩														مشکل OOBE در طرح های چند حامل	۶
٩														مهمترین کاندیدهای شکل موج $5\mathrm{G}$	٧
١.														خلاصه کاندیدهای شکل موج 5G	٨

۱ فناوری OFDM و مفاهیم آن

2.4 در طیف 802.11ه در طیف 802.11 در خود در طیف 802.11 در خود در طیف و در خود در طیف و در خود در خود در طیف و در خود در

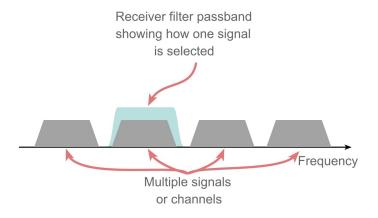
۱.۱ توسعه OFDM

استفاده از OFDM و به طور کلی مدولاسیون چند حامل در سالهای اخیر مورد توجه قرار گرفته است زیرا بستری ایده آل برای انتقال ارتباطات داده بی سیم فراهم می کند [۱]. با این حال مفهوم فناوری OFDM برای اولین بار در دهه ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ طی تحقیقاتی در مورد روشهای کاهش تداخل بین کانالهای با فاصله نزدیک بررسی شد. در ابتدا استفاده از OFDM به پردازش زیادی نیاز داشت و به همین دلیل برای استفاده عمومی قابل اجرا نبود. برخی از اولین سیستمهایی که OFDM را به کار گرفتند پخش دیجیتال بود – در اینجا OFDM قادر به ارائه فرم بسیار قابل اطمینان از انتقال داده در شرایط مختلف مسیر سیگنال بود. یک مورد رادیو دیجیتال BDA بود که در اروپا و سایر کشورها معرفی شد. این شرکت پخش تلویزیونی نروژ NRK بود که اولین سرویس را در ۱ ژوئن ۱۹۹۵ راه اندازی کرد. OFDM همچنین برای تلویزیون دیجیتال نیز مورد استفاده قرار گرفت. بعداً در نتیجه افزایش سطح ادغام، قدرت پردازش افزایش یافت و OFDM برای سیستمهای ارتباطی 4G تلفن همراه که از حدود سال ۲۰۰۹ شروع به فعالیت کردند، در نظر گرفته شد.

مفهوم Orthogonal در تقسیم فرکانس به عمود بودن سیگنالها اشاره دارد که به یک تعریف ریاضی بر میگردد که در آن هرگاه دو تابع سینوسی در هم ضرب شوند، انتگرال این حاصلضرب در هر پریود زمانی برابر صفر خواهد بود. در واقع مدل OFDM مدولاسیون Multi Tone باعث می شود که هرکدام از این زیر حاملها، "دو به دو" با هم متعامد باشند و به دلیل قابلیت تفکیکپذیری زیرحاملها که متأثر از این خاصیت است، می توان آنها را به گونهای در کنار هم چید که بر روی هم همپوشانی داشته باشند چیزی که در حالت Multi Tone امکان ندارد [۲]. به بیانی دیگر، OFDM نوعی مدولاسیون چند حامل است. یک سیگنال هر شکلی (صدا، داده یا غیره) وقتی به یک حامل اعمال می شود، نوارهای کناری از هر طرف پخش می شوند. هنگامی که سیگنال ها کنار یکدیگر منتقل می شوند باید از یکدیگر فاصله داشته باشند تا گیرنده بتواند آنها را با هنگامی که سیگنال ها کنار یکدیگر منتقل می شوند باید از یکدیگر فاصله داشته باشد. نکته قابل توجه این است که این مورد برای OFDM صادق نیست. گرچه نوارهای جانبی از هر حامل با هم تداخل دارند، اما می توان که این مورد برای OFDM صادق نیست. گرچه نوارهای جانبی از هر حامل با هم تداخل دارند، اما می توان آنها را بدون تداخلی که انتظار می رود دریافت کرد زیرا به صورت متعامد با یکدیگر هستند.

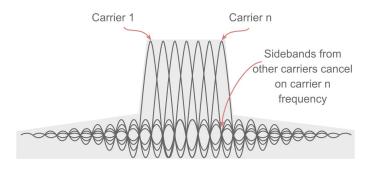
Orthogonal Frequency Division Multiplexing

شكل ١: شيوه قديمي انتخاب سيكنال بين بين كانال هاي مختلف

برای فهمیدن نحوه کار OFDM، لازم است گیرنده را بررسی کنیم. گیرنده به عنوان یک بانک دمولاتورها عمل میکند و هر حامل را به DC ترجمه میکند. سیگنال حاصل در طول دوره نماد کی یکپارچه می شود تا داده های آن حامل را دوباره تولید کند. همان دمدولاتور سایر حاملان را نیز دمدولاسیون میکند. از آنجا که فاصله حامل برابر با متغیر دوره نماد آست یعنی در دوره نماد، تعداد زیادی چرخه خواهند داشت طوری که تاثیر گذاری آنها در مجموع به صفر می رسد؛ به عبارت دیگر هیچ تداخلی وجود ندارد.

شكل ٢: مفهوم ابتدايي OFDM

یکی از الزامات سیستم های انتقال و دریافت OFDM خطی بودن آنهاست. هرگونه غیر خطی بودن باعث ایجاد تداخل بین حامل ها در نتیجه اعوجاج بین مدولاسیون می شود. به بیانی دیگر، این امر سیگنالهای ناخواستهای را ایجاد میکند که باعث ایجاد تداخل و اختلال در تعاملی انتقال می شود.

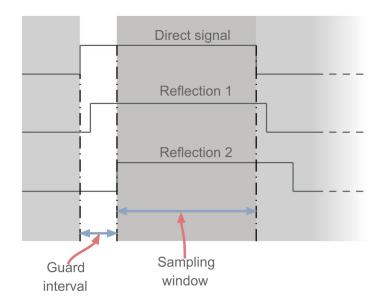
symbol period $^{\gamma}$

reciprocal of the symbol period

۲.۱ انتقال اطلاعات توسط OFDM

شیوه سنتی انتقال داده از طریق کانال رادیویی و به صورت سریالی است. این روش به یک کانال اختصاصی نیاز دارد و هرگونه تداخل در فرکانس منفرد میتواند کل انتقال را مختل کند. OFDM رویکرد دیگری را اتخاذ میکند. در سیگنال OFDM داده به صورت موازی از طریق حامل های گوناگون منتقل می شود. جریان کلی به تعدادی "زیر جریان" موازی تقسیم می شود. این امر تداخل بین نمادها را کاهش می دهد و دریافت دقیق هر نماد را با حفظ همان توان عملیاتی آسان تر می کند. نرخ پایین داده در هر جریان به این معنی است که تداخل ناشی از بازتاب بسیار کم اهمیت است. این با اضافه کردن زمان باند محافظ یا فاصله محافظ به سیستم حاصل می شود. این اطمینان می دهد که داده فقط در صورت پایدار بودن سیگنال و عدم ورود سیگنال تأخیری جدید که زمان و فاز سیگنال را تغییر دهد، نمونه برداری می شود.

شكل ٣: فاصله محافظ در سكينال هاي OFDM

۳.۱ ویژگی های کلیدی OFDM

تفاوت های OFDM با روش سنتی FDM به شرح زیر است:

- چندین حامل (به نام حامل های فرعی) جریان اطلاعات را حمل میکنند.
 - حامل های فرعی نسبت به یکدیگر متعامد هستند.
- برای به حداقل رساندن گسترش تاخیر کانال و تداخل بین نماد، به هر نماد یک فاصله محافظ اضافه می شود.

substreams*

۲ اتفاقاتی که در رابطه با موج (فرکانس) در بحث 5G رخ داده است

در ابتدا به صورت خلاصه شکل موج و نیازمندی های 5G را تعریف می کنیم. سپس به کاندیدهای شکل موج در 5G نگاهی می اندازیم. در آخر نیز چالش های فرکانسی 5G را مطرح می کنیم.

۱.۲ مبانی طراحی موج 5G

موج شکل فیزیکی سیگنالی که اطلاعات مدوله شده را از طریق یک کانال حمل میکند، تعریف میکند [7]. اطلاعات از فضای پیام به فضای سیگنال در فرستنده نگاشت می شود و یک عمل معکوس در گیرنده برای بازیابی پیام انجام می شود. شکل موج، که ساختار و شکل اطلاعات را در فضای سیگنال تعریف می کند، می تواند توسط عناصر اساسی آن توصیف شود: نماد 6 ، شکل پالس 6 و شبکه 7 .

رادیو جدید 5G باید طیف گستردهای از خدمات را پشتیبانی کند؛ در درجه اول، برنامه هایی که به پهنای باند بیشتر و بازده طیفی بیشتری نیاز دارند در گروه eMBB قرار میگیرند. در حالی که مواردی که به ماندگاری باتری دستگاه نیاز شدید دارند در mMTC قرار میگیرند. معمولاً سنسورهای هوشمند صنعتی یا ایمپلنت های پزشکی چندین سال بدون نیاز به تعمیر و نگهداری کار میکنند و از این رو پیچیدگی کم دستگاه و بهره وری بالای انرژی برای این سرویس های mMTC بسیار مهم است. علاوه بر این برنامه های حیاتی مانند جراحی از راه دور یا وسایل نقلیه خودران در URLLC نشان قرار میگیرند. الزامات کلیدی مرتبط با هر یک از این گروه ها در شکل ۲ نشان داده شده است.

_	eMBB	mMTC	URLLC
های مهم	بازده طيفى بالا	انتقال همزمان با حجم زياد	قابليت اطمينان بالا
بازمندی	. (بازده بالا انرژی	. (
τ.,	تاخير كم	پیچیدگی کم دستگاه	تاخير کم

شكل ۴: نيازمندي هاي 5G

در سوال ۱ به طور کامل در مورد OFDM صحبت کردیم. OFDM را میتوان توسط الگوریتم تبدیل سریع فوریه معکوس (IFFT) پیاده سازی کرد. پس از آن، پیشوند حلقوی (CP) با کپی کردن آخرین قسمت از دنباله IFFT و ضمیمه کردن آن به ابتدا به عنوان یک فاصله نگهبان اضافه میشود. طول CP بر اساس حداکثر تاخیر بیش از حد کانال برای کاهش اثر تداخل بین نمادها (ISI) تعیین میشود. با این حال این کد در LTE مرزگذاری شده است و گسترش تاخیر کانال کاربر را در نظر نمیگیرد. در نتیجه فاصله نگهدارنده ثابت منجر به تخریب کارایی طیفی میشود. بعلاوه CP با اطمینان از مدور بودن کانال و با امکان برابر سازی دامنه فرکانس (FDE) میتواند تداخل در یک محیط چند راهی را کنترل کند.

یک ایراد مهم هر سیستم چند حامل، از جمله CP-OFDM نسبت قدرت اوج به متوسط بالا ^ است که به دلیل اضافه شدن تصادفی حامل های فرعی در حوزه زمان ایجاد می شود. به عنوان مثال، چهار سیگنال

symbol∆

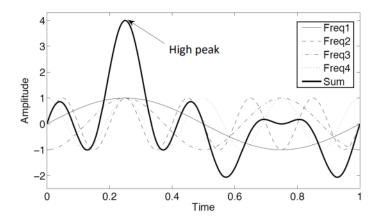
pulse shape

lattice^V

high peak-to-average power $(PAPR)^{\Lambda}$

سینوسی را همانطور که در شکل 0 با فرکانسهای مختلف و تغییر فاز نشان داده شده، در نظر بگیرید. هنگامی که دامنه اوج سیگنالهای مختلف به طور همزمان تراز می شوند، پوشش سیگنال حاصل، قله های بالایی و نشان می دهد. در نتیجه چنین قله های بالا، تقویت کننده قدرت در فرستنده در منطقه غیر خطی کار می کند و باعث ایجاد تحریف و گسترش طیفی می شود. علاوه بر این با افزایش تعداد زیر حامل ها، واریانس توان خروجی نیز افزایش می یابد.

شكل ۵: مشكل PAPR در طرح هاى چند حامل

مسئله مهم دیگر مربوط به سیستم های CP-OFDM میزان بالای انتشار آن از باند ' است. سیگنال OFDM به خوبی در دامنه زمان با شکل یک پالس مستطیلی قرار دارد که منجر به شکل سینک ' در حوزه فرکانس می شود. همانطور که در شکل ? نشان داده شده است. به ویژه لبه های جانبی سینک در حامل های لبه باعث تداخل قابل توجهی می شوند و باید کاهش یابد. برای جلوگیری از تداخل کانال مجاور ' به طور معمول، باعث OOBE با روشهای مختلف پنجره سازی یا فیلتر، همراه با تخصیص باند محافظ کاهش می یابد. استاندارد OGBE از 3 و 3 این مشکل استفاده می کند. با این حال تخصیص محافظ ثابت باعث کاهش کارایی طیفی می شود.

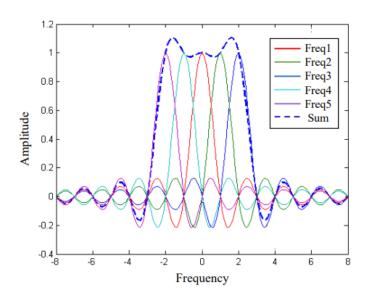
 $^{{\}rm high\ peaks}^{\P}$

high out of band emissions (OOBE)\.

بع سينك

adjacent channel interference (ACI)^{\f}

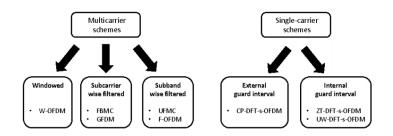

شكل ۶: مشكل OOBE در طرح هاى چند حامل

5G کاندیدهای شکل موج

 $\bf V$ کاندیدهای شکل موج $\bf 5G$ به دو دسته شیوه های چند حامل و شیوه های تک حامل تقسیم میشوند. شکل $\bf V$ این تقسیم بندی را نشان میدهد.

5G مهمترین کاندیدهای شکل موج

توضیح و شرح هر کدام از این روش ها از حوصله این گزارش خارج است. به همین منظور مزایا و معایب آن ها را به صورت خلاصه در شکل ۸ بررسی میکنیم.

	روش های چند حامل	
شكل موج	مزايا	معايب
CP-OFDM	FDEساده ادغام آسانMMO انتساب فرکانس انعطاف پذیر پیچیدگی اجرای کم	OOBE پالا نیاز به هماهنگی دقیق عملکرد ضعیف برای برنامه های حرکتی بالا کد دست نویس CP
W-OFDM	تمام مزایای CP-OFDM OOBEپایین تر در مقایسه باCP-OFDM	یا بهره وری طیفی ضعیف یا عملکرد BER (به نوع پنجره بستگی دارد)
OQAM-FBMC	بهترین محلی سازی فرکانس (به عنوان مثال کمترین OOBE بازده طیفی خوب (بدون باند محافظ یا CP) مناسب برای برنامه های با تحرک بالا برای انتقال ناهمزمان راحت است	یکپارچه سازی MIMO و طراحی آزمایشی عدم ایمنی در برابر اکا به دلیل کمبود CP پیچیدگی اجرای بالا افزایش مصرف برق به دلیل سیگنالینگ OQAM
GFDM	طراحی انعطاف پذیر محلی سازی فرکانس خوب PAPR کاهش یافته	تأخیر بالاتر به دلیل پردازش بلوک یکپارچه سازی MIMO و طراحی آزمایشی پیچیدگی اجرای بالا
UFMC	محلی سازی فرکانس خوب طول فیلتر کوتاه تر در مقایسه با عملیات زیرحامل (به عنوان مثال، OQAM-FBMC و GFDM) سازگار با MIMO	عدم ایمنی در برابر ISI به دلیل کمبود CP پیچیدگی گیرنده بالا به دلیل افزایش اندازه FFT
F-OFDM	دانه بندی فیلتر انعطاف پذیر محلی سازی فرکانس بهتر طول فیلتر کوتاه تر در مقایسه با عملیات زیرحامل (به عنوان مثال ، OQAM-FBMC و GFDM) سازگار با MIMO	پیچیدگی پیادہ سازی بسیار بالا
	روش های تک حامل	
شكل موج	مزايا	معايب
CP-DFT-s-OFDM	CP-OFDM تمام مزایای کم PAPR	بالا OOBE نیاز به هماهنگی دقیق کد دست نویس CP
ZT-DFT-s-OFDM	فاصله محافظ انعطاف پذیر کارایی طیفی بهتر CP-DFT-s-OFDM پایین تر در مقایسه با OOBE	نیاز به هماهنگی دقیق سیگنالینگ اضافی برای کنترل عملکرد پیوند محدود برای مدولاسیون مرتبه بالاتر
UW-DFT-s-OFDM	فاصله محافظ انعطاف پذیر بهترین بازده طیفی PAPR و OOBE کمترین میزان	نیاز به هماهنگی دقیق سیگنالینگ کنترل اضافی عملکرد پیوند محدود برای مدولاسیون مرتبه بالاتر پیچیدگی اجرای بالا

5G شکل ۸: خلاصه کاندیدهای شکل موج

7.7 فركانس هاى **5**G

شبکه های تلفن همراه GSM اولیه در فرکانس های ۸۵۰ مگاهرتز و ۱۹۰۰ مگاهرتز کار میکردند. شبکه های 2G و 3G روش مدولاسیون را تغییر دادند اما تا حد زیادی از همان طیف با باند های فرکانسی سازمان یافته استفاده کردند. با تکامل 3G باند های فرکانسی اضافی و همچنین طیف حدود ۲۱۰۰ مگاهرتز در آن گنجانده شدند. فناوری های 4G LTE نیز باند های اضافی طیف و فرکانس ایجاد کرده است، یعنی حدود ۶۰۰ مگاهرتز، ۷۰۰ مگاهرتز، تمام فرکانس های شبکه تلفن همراه قبلی براساس مجوز است.

برنامه های باند فرکانسی 5G بسیار پیچیده تر است، زیرا طیف فرکانس 5G از 5G مگاهرتز تا گیگاهرتز و موج میلی متر از 5G کیگاهرتز تا 5G گیگاهرتز را شامل می شود، همچنین شامل طیف بدون مجوز است. علاوه بر این ممکن است طیف 5G در محدوده 5G کا 5G کاهرتز و 5G گیگاهرتز تا 5G کا همگناهرتز باشد. بنابراین 5G شامل تمام طیف های سلولی قبلی و طیف زیادی در محدوده زیر 5G گیگاهرتز است. انتشار اولیه استاندارد 5G کا 5G به نام 5G New Radio Non-standalone (5G NR) به نام 5G کانس زیر 5C گیگاهرتز بود که توسط 5G تعیین شدهاند. دومین نسخه 5G کا 5G پس از 5G کانسی 5G کا 5G کا 5G کا نستی 5G کا در طیف موج میلی متر است.

در ادامه به صورت مختصر این باند ها را بررسی می کنیم [۴]:

low-band \bullet

طیف low-band به هر طیفی گفته می شود که کمتر از ۱ گیگاهرتز باشد. شبکه های بی سیم اولیه، که اغلب به عنوان تلفن همراه آنالوگ شناخته می شوند، در طیف ۸۰۰ low-band مگاهرتز قرار دارند. در آن زمان اپراتورها اغلب از طیف low-band به عنوان "beachfront property" یاد می کردند زیرا شرکت های مخابراتی بی سیم می توانند تنها در یک برج به هزاران مشتری در صدها مایل مربع خدمات دهند.

در دنیای 5G طیف low-band این امکان را برای اپراتورها فراهم می کند تا دامنه گسترده ای از پوشش را فراهم کنند، اما همچنین به این معنی است که سرعت و تأخیر شبکه 5G احتمالاً فقط اندکی از آنچه با شبکه های 4G ارائه می شود بهتر خواهد بود. بیشتر عملکرد شبکه 5G به فاصله کاربر با سلول بستگی دارد. با این وجود، طیف low-band نفوذ سیگنال بی سیم به پنجره ها و دیوارها را آسان می کند.

$\operatorname{mid-band}$ •

طیف در محدوده ۱ گیگاهرتز تا ۶ گیگاهرتز یک طیف میان باند است و برای 5G ایده آل در نظر گرفته می شود، زیرا می تواند داده های زیادی را حمل کند در حالی که مسافت قابل توجهی را نیز طی می کند. این سازمان در کند. GSMA طیف در محدوده 3.3 گیگاهرتز تا 3.8 گیگاهرتز را ویژه توصیف می کند. این سازمان در یک مقاله سفید اخیر توضیح داده است که این طیف ایده آل است زیرا بسیاری از کشورهای جهان از پیش آن را برای 5G تعیین کرده اند.

با این حال طیف میان باند دیگری نیز برای 5G استفاده می شود. به عنوان مثال اپراتورها در چین و ژاپن در نظر دارند از طیف 4.5 گیگاهرتز تا 5 گیگاهرتز برای 5G استفاده کنند. و برخی از اپراتورها در ایالات متحده و کانادا قصد دارند از طیف 2.5 گیگاهرتز و 2.5 گیگاهرتز تا 2.6 گیگاهرتز برای 5G استفاده کنند (یا در حال حاضر نیز از آنها استفاده می کنند).

high-band •

GSMA توصیه می کند که اپراتورها از طیف موج میلی متر در باند ۲۶ گیگاهرتز، ۴۰ گیگاهرتز، ۵۰ گیگاهرتز، ۵۰ گیگاهرتز و ۶۶ گیگاهرتز برای خدمات تلفن همراه استفاده کنند. با این حال این انجمن همچنین یادآور

می شود که طیف های ۲۶ گیگاهرتز و ۲۸ گیگاهرتز از قبل حرکت^{۱۳} بالایی از اپراتورها دارند، همچنین این باندها در مجاورت یکدیگر هستند و بنابراین پشتیبانی از گوشی ها را آسان تر می کند. طیف موج میلی متر محدود است زیرا سیگنال ها نمی توانند خیلی دور حرکت کنند. در بعضی موارد سیگنال کمتر از یک مایل حرکت می کند و همچنین در معرض تداخل مواردی مانند درختان و ساختمانها و حتی شیشه هستند. اما مزیت طیف موج میلی متر این است که اگر سیگنال خالی از بار باشد، کاربران می توانند سرعت اتصال بین ۱ گیگابیت بر ثانیه تا ۳ گیگابیت بر ثانیه یا حتی بیشتر داشته باشند.

momentum*

مراجع

- [1] electronicsnotes, What is ofdm: Orthogonal frequency division multiplexing, Web Page. [Online]. Available: https://www.electronics-notes.com/articles/radio/multicarrier-modulation/ofdm-orthogonal-frequency-division-multiplexing-what-is-tutorial-basics.php.
- [2] Wikipedia, Orthogonal frequency-division multiplexing, Web Page. [Online]. Available: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D8%AF%D9%88%D9%84%D8%A7%D8%B3%DB%8C%D9%88%D9%86_%D8%AA%D9%82%D8%B3%DB%8C%D9%85_%D9%81%D8%B1%DA%A9%D8%A7%D9%86%D8%B3_%D8%B9%D9%85%D9%88%D8%AF%D8%A8%D8%B1%D9%87%D9%85.
- [3] A. F. Demir, M. Elkourdi, M. Ibrahim, and H. Arslan, "Waveform design for 5g and beyond," 5G Networks: Fundamental Requirements, Enabling Technologies, and Operations Management, pp. 51–76, 2018. DOI: 10.1002/9781119333142.ch2. [Online]. Available: http://dx.doi.org/10.1002/9781119333142.ch2.
- [4] Nokia, 5g spectrum bands explained, Web Page. [Online]. Available: https://www.nokia.com/networks/insights/spectrum-bands-5g-world/.